

ePOOKI

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖN JULKAISUT ISSN 1798-2022

ePooki 89/2020

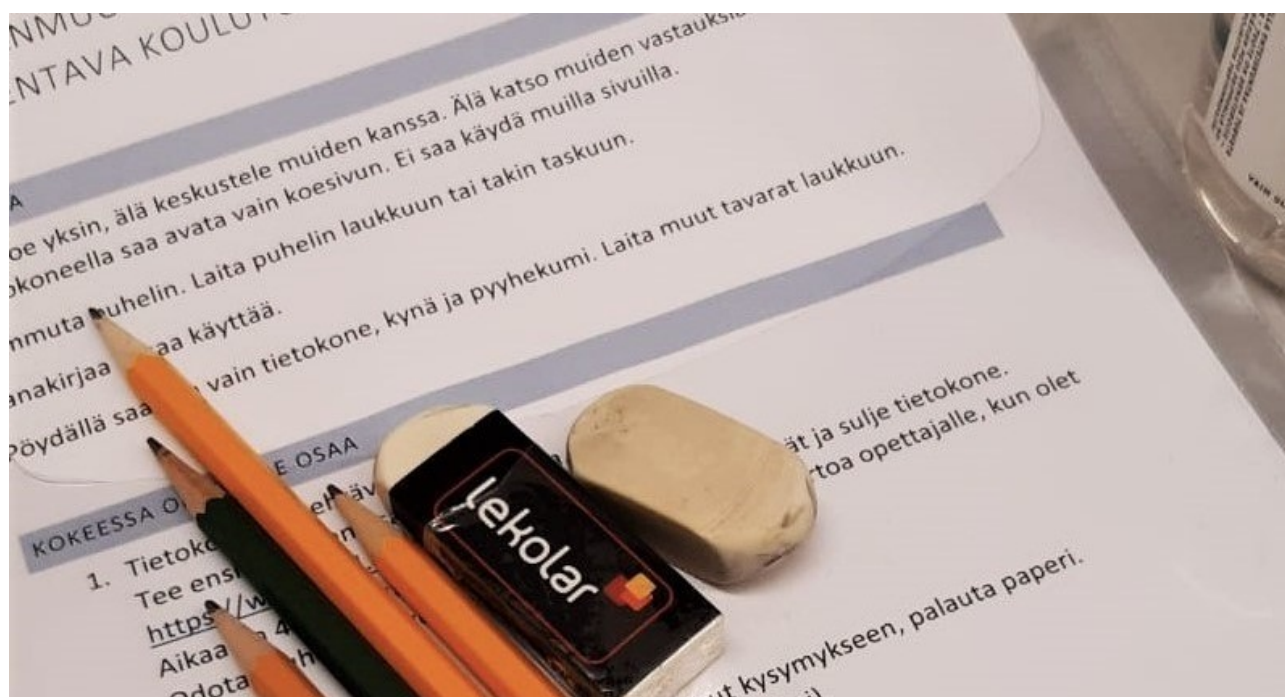

Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja

Kosonen, Katri (toim.)

16.11.2020 ::

Oulun ammattikorkeakouluun on rakennettu koulutuspolku korkeakoulutuksesta kiinnostuneille maahanmuuttajille. Keväällä 2019 pilotoitiin ensimmäisen kerran maahanmuuttajille toteutettu erillisvalinta avoimen ammattikorkeakoulun polkuopintoihin kolmelle eri koulutusosalalle: sairaanhoito, sosiaaliala ja liiketalous. Kehitystyö on yksi osa Oulun ammattikorkeakoulun roolia toimia Pohjois-Suomen alueella opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämänä vastuukorkeakouluna maahanmuuttajien koulutusasioissa. SIMHE-ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä valmentava koulutus toimivat usein maahanmuuttajien ensikontakteina korkeakouluopintoihin.

KUVA: Maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen pääsykoe (kuva: Eija Svanberg)

JOHDANTO

Kosonen Katri

Oulun ammattikorkeakoulu (Oamk) on maahanmuuttajakoulutuksen vastuukorkeakoulu, josta käytetään lyhennystä SIMHE (Supportin Immigrants in Higher Education in Finland). Vastuukorkeakoulun rooliin kuuluu ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä pääosin hanketyönä tehtävä maahanmuuttajakoulutuksen kehitystyö. SIMHE-toiminta käynnistyi keväällä 2017 ja tällä hetkellä SIMHE-ohjauksessa on käynyt noin 150 korkeakoulutuksesta kiinnostunutta maahanmuuttajaa. Ohjausta annetaan henkilökohtaisissa tapaamisissa, mutta toimintaan kuuluu myös vierailut eri sidosryhmien tilaisuuksissa, kuten kotouttamiskoulutukset.

SIMHE-toiminnan lisäksi maahanmuuttajien ensikontakti Oamkiin saattaa olla opiskelu valmentavassa koulutuksessa, joka käynnistyi jo neljättä kertaa syksyllä 2020. Koulutus painottuu suomen kielen osa-alueisiin ja siihen on osallistunut tähän mennessä yhteensä noin 100 opiskelijaa.

Maahanmuuttajaopiskelija-käsite on laaja. Valmentavaan koulutukseen osallistuja voi olla avioliiton kautta Suomeen tullut korkeakoulutettu, turvapaikanhakija, työperäisesti Suomeen muuttanut osaaja tai suomalaisen koulutusjärjestelmän käynyt toisen polven maahanmuuttaja. Suomea lähimmät maahanmuuttajat ovat tulleet Virosta. Jonkin verran Oamkin maahanmuuttotyössä näyttäytyvät englanninkielisistä koulutuksista valmistuneet, jotka eivät työllisty puutteellisen suomen kielen osaamisen vuoksi.

Haasteena on, että jatkokoulutus valmentavasta koulutuksesta suomenkielisiin tutkinto-opintoihin ja niissä menestymiseen on usein maahanmuuttajille epärealistista vaadittu suomen kielen osaamisen vuoksi. Epäonnistumiset korkeakoulutasoisen opiskelupaikan saamisessa lisäävät turhaa odottelua ja aiheuttavat päällekkäisiä, jopa epätarkoituksenmukaisia opintoja. Joissakin tilanteissa korkeasti koulutetut maahanmuuttajat ohjautuvat toisen asteen opintoihin, koska kielitaito ei riitä korkea-asteelle. Maahanmuuttajien koulutukseen ohjaus tulisi tapahtua yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Oamkissa on kehitetty maahanmuuttajille erillisvalinta, joka luo heille konkreettisen mahdollisuuden suomenkieliseen korkeakoulutukseen. Erillisvalinnan tavoitteena on arvioida maahanmuuttajahakijoiden suomen kielen riittävä taso opintoihin, joista he selviäisivät pienillä tukitoimilla. Artikkelissa "Maahanmuuttajat sairaanhoidon, sosionomin ja liiketalouden opinnoissa" kuvataan erillisvalinnan prosessia sekä sen jälkeisiä tukitoimia.

Maahanmuuttajaopiskelijan kieli kehittyy koko opintopolun ajan. Korkeakoulutasoisissa opinnoissa asiantuntijatasoisen kielitaidon omaksuminen vaatii suomen kielen eli S2-opetuksen lisäksi myös substanssialojen ohjausta kielellisten haasteiden ratkaisemiseksi. Oamkissa pilotoitiin maahanmuuttajien tukimallia kolmella eri alalla: sosiaaliala, sairaanhoito ja liiketalous. Vaikka alat ovat erilaisia, oli niillä opintojen tuen näkökulmasta paljon yhteistä. Tukitoimia on kuvattu artikkelissa Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tukitoimimalli – MAIKO. Eri alojen tukimalleista ja erityispiirteistä ovat kirjoittaneet asiantuntijat **Päivi Tervaso** ja **Sanna Kurttila** (sosiaaliala), **Markus Karttunen** ja **Sanna Ronkainen** (sairaanhoito) sekä **Jaana Rissanen** ja **Eija Svanberg** (liiketalous). Maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksen läpileikkaavina käsitteinä esiintyvät suomen kielen oppiminen ja selkokieliyys, puhetahdin nopeus, ohjeiden selkeys, opiskelumenetelmät ja -tekniikat, joita artikkeleissa käsitellään tarkemmin.

Eriyisen tärkeää on kuunnella opiskelijoita sekä opettajia, joiden näkemyksiä voidaan hyödyntää tukimallin kehitystyössä. Maahanmuuttajaopiskelija tarvitsee alakohtaisen tuen lisäksi myös suomen kielen eli S2-tukea. **Heidi Silvan** kuvaa artikkelissaan annettua S2-tukea, jonka lähtökohtana olivat yksilöllisyys ja opiskelijälähtöisyys.

Tulevaisuuden tavoitteena on jatkaa maahanmuuttajien koulutuksen vastuullista kehitystyötä ottamalla huomioon yksilö-, opiskelija- ja opettajanäkökulmat ja laajentaa strategisten tavoitteiden mukaisesti erillisvalintamahdollisuuksia eri koulutusaloille. Strategisen välitavoitteen mukaan Oamkissa on vuonna 2022 avoinna maahanmuuttajataustaisille hakijoille erillisvalinnat kuudelle eri koulutusalueelle polku- tai tutkinto-opintoihin.

Maahanmuuttajat sairaanhoitotyön, sosiaalialan ja liiketalouden opinnoissa

Kosonen Katri

16.11.2020 ::

Oulun ammattikorkeakoulu toimii maahanmuuttajien vastuukorkeakouluna Pohjois-Suomen alueella. Tähän SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) -rooliin kuuluu maahanmuuttajien korkeakoulutukseen liittyvä kehitystyö valtakunnalliset linjaukset huomioiden. Yksi tärkeä kehitystyön osa-alue on ollut luoda maahanmuuttajille realistisia polkuja korkeakoulutukseen, edistää opintoihin integroitumista sekä kehittää suomen kielen opetusta ja tukea opintojen aikana.

Linjaukset korkeakoulutuksen kehittämiseksi

Hallitusohjelman lähtökohtana on lisätä väestön osaamispääomaa ja tuoda korkeakoulutus kaikkien saataville. Korkeakouluvision 2030 tavoitteena on, että vähintään 50 % nuorista aikuisista (25–34-vuotiaat) suorittaa korkeakoulututkinnon. Tavoitteeseen voidaan päästä kehittämällä joustavia ja yksilöllisiä opintopolkuja, jotka mahdollistavat jatkuvan oppimisen elämän eri tilanteissa. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että korkeakoulujen koulutustarjonta on joustavasti eri käyttäjäryhmien hyödynnettävissä. Maahanmuuttajien ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden korkeakoulutusmahdollisuuksien kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää tarkasteltaessa väestön koulutustasoa kokonaisuutena. ^[1]

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2017 maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla oli noin 1 400 opinto-oikeutta Suomen korkeakouluissa, mikä on neljä kertaa enemmän kuin vuonna 2012. Opinto-oikeuksia on kuitenkin edelleen lukumäärällisesti vähän, ja ne ovat keskittyneet ammattikorkeakouluihin (56 %) sekä alempiin korkeakoulututkintoihin (33 %). ^[1] Lepola ^[2] toteaa, että maahanmuuttajien suurin korkeakouluopintoihin etenemisen este on kielitaito, joka jo kirjallisissa kokeissa karsii heikoimmin suomea taitavat mutta muilta valmiuksiltaan kenties sopivat hakijat. Suurin osa selviytykseen osallistuneista ammattikorkeakouluista koki, että maahanmuuttajat voisivat suorittaa osan kieliopinnoista tutkinto-opinnoissa. Tutkinto-opinnoissa pärjätäkseen kielitaidon täytyisi olla riittävän hyvä, mutta täydellisen kielitaidon edellyttämistä, ainakaan kaikille aloille, ei nähty kohtuullisena tai tarpeellisena.

Keväällä 2019 Oulun ammattikorkeakoulu (Oamk) oli yksi Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) -auditointiin osallistuneista korkeakouluista. Auditoinnin ”Maahanmuuttajat korkeakoulussa 2019” tavoitteena oli koota ja tuottaa tietoa maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden integroitumista edistävästä ja estävästä tekijöistä korkeakouluissa. Auditoinnin pohjalta laaditussa selvityksessä Karvi kannustaa korkeakouluja aktiivisesti pohtimaan erilaisia positiivisen erityiskohtelun muotoja, jotka edesauttavat hakuvaihetta, opintojen sujumista, kokemusta osallisuudesta ja ohjautumista työelämään. ^[2] Selvityksessä tuodaan myös esille, että korkeakouluopintojen aikana opiskelijoille tulisi taata tarpeita vastaavan kieliopetuksen saatavuus ja rakentaa johdonmukaisesti eteneviä opintopolkuja opiskelijan kielelliselle kehitykselle. Esimerkiksi kieliklinikat ja kerran kuussa pidetyt ”rästipajat” näyttävät toimivina käytäntöinä. Korkeakoulujen tulisi tunnistaa tulevaisuudessa paremmin ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden asiantuntijatasoisen kielen kehittämiseen liittyvät tarpeet. ^[3]

Maahanmuuttajien vastuukorkeakoulun rooliin kuuluu maahanmuuttajien koulutuksen kehittäminen huomioiden valtakunnalliset ja alueelliset linjaukset sekä Oulun ammattikorkeakoulun näkemykset. Maahanmuuttajien korkeakoulutus on mukana Oamkin uudessa strategiaohjelmassa yhtenä kehityskohtana. SIMHE-Oamkin alaisuudessa tehtävässä työssä korostuvat vastuullisuus, pitkäjänteisyys ja pysyvien ratkaisujen rakentaminen. Yhtenä suurena haasteena maahanmuuttajien suomenkieliseen korkeakoulutukseen kiinnittymiselle on ollut realististen koulutusväylien puuttuminen Oulun alueella.

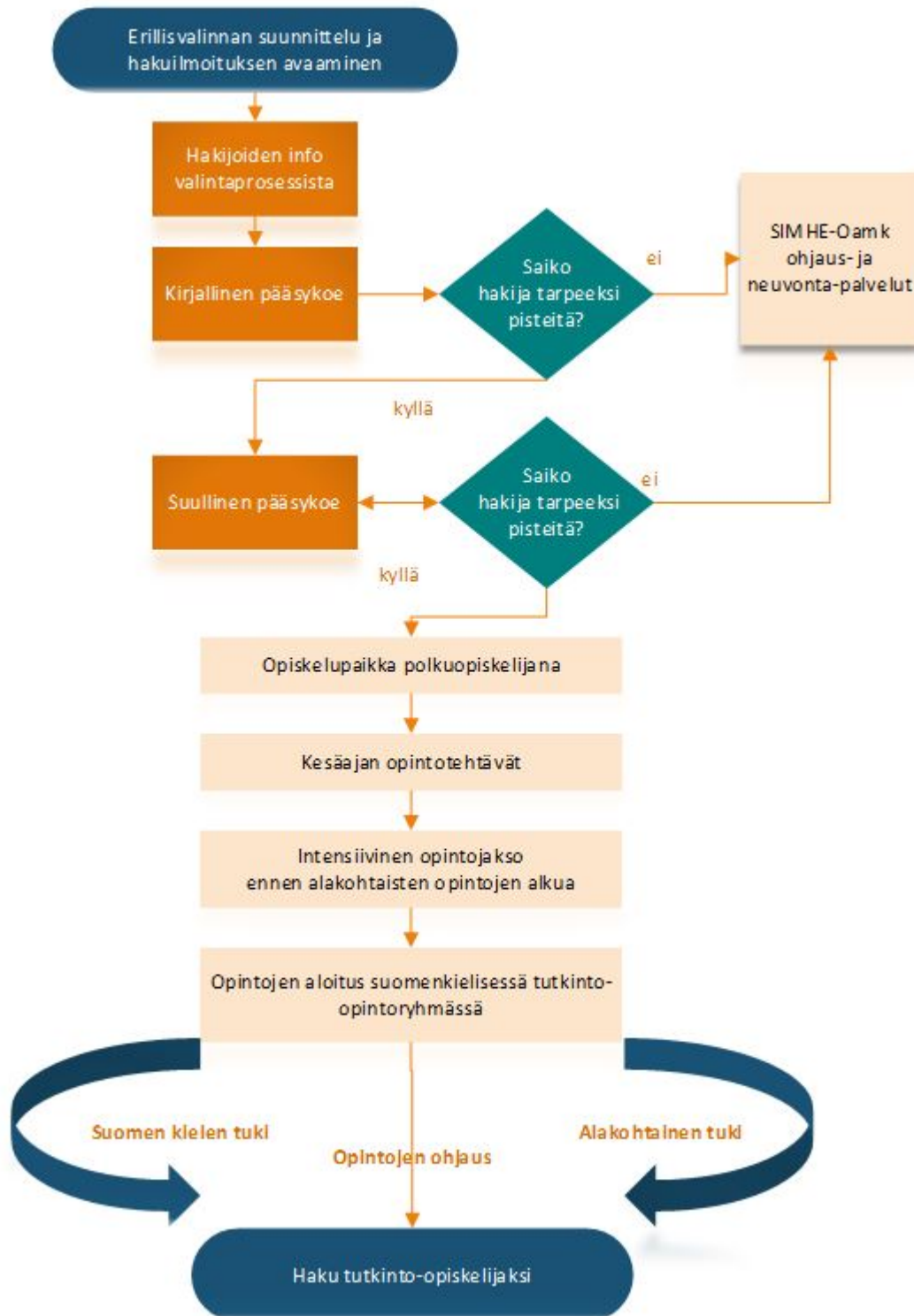
KUVA 1. Maahanmuuttaja opintojen äärellä (kuva: Wasim Khuzam)

Maahanmuuttajien erillisvalinta Oulun ammattikorkeakoulussa

Maahanmuuttajien suomenkieliseen korkeakoulutukseen pääsemisen haasteeseen aloitettiin syksyllä 2018 Oulun ammattikorkeakoulussa kehitystyö. Tavoitteena oli edesauttaa maahanmuuttajien korkeakoulutukseen integroitumista, suomen kielitaidon kehittymistä sekä opintojen etenemistä. Keväällä 2019 toteutettiin ensimmäisen kerran maahanmuuttajien erillisvalinta kolmelle alalle: sairaanhoitotyö, sosiaaliala ja liiketalous. Valinnassa painotettiin suomen kielen riittävää osaamista korkeakouluopintojen kannalta sekä opiskelumotivaatiota ja -kykyä. Syksyllä 2019 aloitti 20 maahanmuuttajataustaista polkuopiskelijaa, joille kehitettiin ensimmäiselle vuodelle suomen kielen ja substanssialojen tukimalli.

Erillisvalinta suunniteltiin ja toteutettiin ESR-rahoitteisella hankkeella Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun, ja hankkeen nimen mukaisesti opiskelijaryhmä nimettiin MAIKO-ryhmäksi. Heille suunniteltiin kesän ajaksi suomen kieleen ja omaan opiskelualaan liittyviä tehtäviä, joiden tavoitteena oli pitää suomen kieli kesän aikana aktiivisena sekä orientoida syksyn opintoihin. Tehtävät sisälsivät alojen keskeisiä sisältöjä ja sanastoja sekä oppimispäiväkirjan laatimisen kesän ajalta.

MAIKO-opiskelijoiden syksyn opinnot alkoivat elokuussa viikon mittaisella suomen kielen intensiivijaksolla. Tämän tavoitteena oli ohjata ja opettaa suomen kieltä korkeakoulutasolle sekä antaa alkuvaiheen tukea alkaviin opintoihin. Suomen kielen tuki jatkui sen jälkeen tukipajoissa sekä lähi- että verkko-opetusmenetelmiä hyödyntäen koko opintovuoden ajan. Suomen kielen eli S2-tuen lisäksi opiskelijoille suunniteltiin ja toteutettiin alakohtaiset tukipajat, joiden tavoitteena oli vahvistaa opintoihin integroitumista sekä opinnoissa menestymistä. MAIKO-opiskelijoilla oli myös opinto-ohjausta, jossa keskityttiin maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden erityiskysymyksiin ja ohjaustarpeisiin. MAIKO-ryhmän opiskelijoiden suoritusvaatimus ensimmäiselle lukuvuodelle oli sama kuin muillakin polkuopiskelijoilla. Heidän tuli suorittaa 55 opintopistettä, jotta tutkintoon hakeminen oli mahdollista. Kotimaan oppimiskulttuurista poisoppiminen, vieraalla kielellä opiskelu ja opintojen kuormittavuus olivat opinto-ohjauksessa erityisesti esillä. Kuviossa 1 on havainnollistettu maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden erillisvalintaa sekä ensimmäisen opiskeluvuoden tukitoimia.

KUVIO 1. Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden erillisvalinta sekä ensimmäinen opiskeluvuosi (kuvio: Katri Kosonen)

Opiskelijavalinnassa huomioitavaa

Maahanmuuttajien korkeakoulutuksen kehittämisessä tulee huomioida useita eri näkökulmia: yhteiskunnalliset, yksilölliset sekä opiskelija- ja opettajarajapinnat. Yhteiskunnallisesti on tärkeää, että maahanmuuttajat pystyvät hankkimaan tarkoituksenmukaista koulutusta ja siirtymään työelämään. Koulutuksen kehittämisessä tulee kuitenkin huomioida yksilön mahdollisuudet menestyä opinnoissa. Ylikielitaitoa ei kannata

valintatilanteessa tavoitella, mutta kielellisen taitotason tulee olla kuitenkin sellainen, että maahanmuuttajataustainen opiskelija pystyy kohtuullisilla tukitoimilla menestymään opinnoissa. Työmäärä kantasuomalaisiin nähden on varsinkin alkuvaiheessa vähintään kaksinkertainen, koska substanssin lisäksi he opiskelevat samalla myös suomen kieltä. Erillisvalinnan kehitystyössä tulee huomioida, ettei opettajien työkuorma maahanmuuttajien erityiskysymyksissä kasva kohtuuttomaksi. Varmastikin tulevaisuudessa keskitetty ohjauksellinen tukimuoto on yksi pohtimisen arvoinen vaihtoehto.

Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat aloittavat opinnot suomenkielisissä tutkintoryhmissä. Opiskelija- ja opettajarajapinnassa on tärkeää varmistaa, että opintojen alkuvaiheessa tapahtuu molemminpuolinen integroituminen opiskeluryhmien ja tiimien sisällä. Monikulttuurisuuden lisääntyminen opiskeluryhmissä lisää infon ja tiedotuksen merkitystä esimerkiksi suoritusvaatimuksista sekä ei-suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden huomioimisesta. Kantasuomalaisten opiskelijoiden työkuormaa voi lisätä se, että he kokevat olevansa apuopettajia ja kielentarkastajia yhteisissä raporteissa. Lisäksi on hyvä opiskelijaryhmissä tuoda esille, että puhekielen ymmärtäminen on maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille vaikeaa, eikä sanakirjoista löydy murrasanoja tai lyhenteitä. On tärkeää, että kirjalliset ja suulliset viestit tavoittavat kaikki opiskelijat.

Lopuksi

Oulun ammattikorkeakouluun on rakentumassa tarkoituksenmukainen koulutuspolku korkeakoulutuksesta kiinnostuneille maahanmuuttajille. Vuodesta 2017 asti toiminut SIMHE-ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä valmentava koulutus toimivat usein ensikontaktina Oulun ammattikorkeakouluun. Aikaisemmin haasteena oli, että jatkokoulutus valmentavasta koulutuksesta tutkinto-opintoihin ja niissä menestymiseen olivat usein maahanmuuttajalle epärealistisia vaaditun suomen kielen osaamisen vuoksi. Tämä lisäsi turhaa odottelua, päällekkäisyyksiä ja joskus myös epätarkoituksenmukaisia opintoja. Maahanmuuttajien koulutukseen ohjaus tapahtui sen perusteella, mitä oli tarjolla, eikä yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Oulun ammattikorkeakoulussa kehitetty erillisvalinta luo realistisen koulutusväylämahdollisuuden maahanmuuttajien korkeakoulutukseen. Tällä edistetään koulutuksellista tasa-arvoa, yhteiskuntaan ja työelämään kiinnittymistä. Tulevaisuuden tavoitteena on jatkaa maahanmuuttokoulutuksen vastuullista kehitystyötä ottamalla huomioon yksilö-, opiskelija- ja opettajanäkökulmat ja laajentaa strategisten tavoitteiden mukaisesti erillisvalintamahdollisuuksia eri koulutusaloille.

Lähteet

- ¹ ^{ab}Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi. Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:1. Hakupäivä 25.8.2020.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3>
- ² ^{ab}Lepola, L. 2017. Ammattikorkeakoulujen maahanmuuttajille järjestämä korkeakouluopintoihin valmentava koulutus vuosina 2010–2017. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 2017:15. Hakupäivä 25.8.2020.
https://karvi.fi/app/uploads/2017/06/KARVI_1517.pdf
- ³ ^{ab}Airas, M., Delahunty, D., Laitinen, M., Saarilampi, M-L., Sarparanta, T., Shemsedini, G. Stenberg, H., Vuori, H. & Väättäin, H. 2019. Taustalla on väliä. Ulkomaalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 22:2019. Hakupäivä 25.8.2020.
https://karvi.fi/app/uploads/2019/11/KARVI_2219.pdf

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tukitoimimalli

Tervasoff Päivi, Svanberg Eija, Rissanen Jaana, Kosonen Katri, Silvan Heidi

16.11.2020 ::

Tutkinto-ohjelmiin valitut maahanmuuttajaopiskelijat saivat tukea opiskelun etenemiseen ensimmäisen lukuvuoden ajan. Ohjausta tarjottiin säännöllisesti joko yksilöllisenä tai pienryhmätukena opiskelijan tarpeen mukaan. Maahanmuuttajaopiskelijat saivat alakohtaisen ja opinto-ohjauksen lisäksi säännöllistä suomen kielen tukea. Tukitoimimallin jatkokehittämistä on selkokielen, puhetahdin, selkeiden ohjeiden, opiskelutekniikoiden ja opiskelutahdin osalta. Kielitietoisuutta voidaan myös lisätä.

KUVA 1. Unelmia (kuva: Päivi Tervasoff)

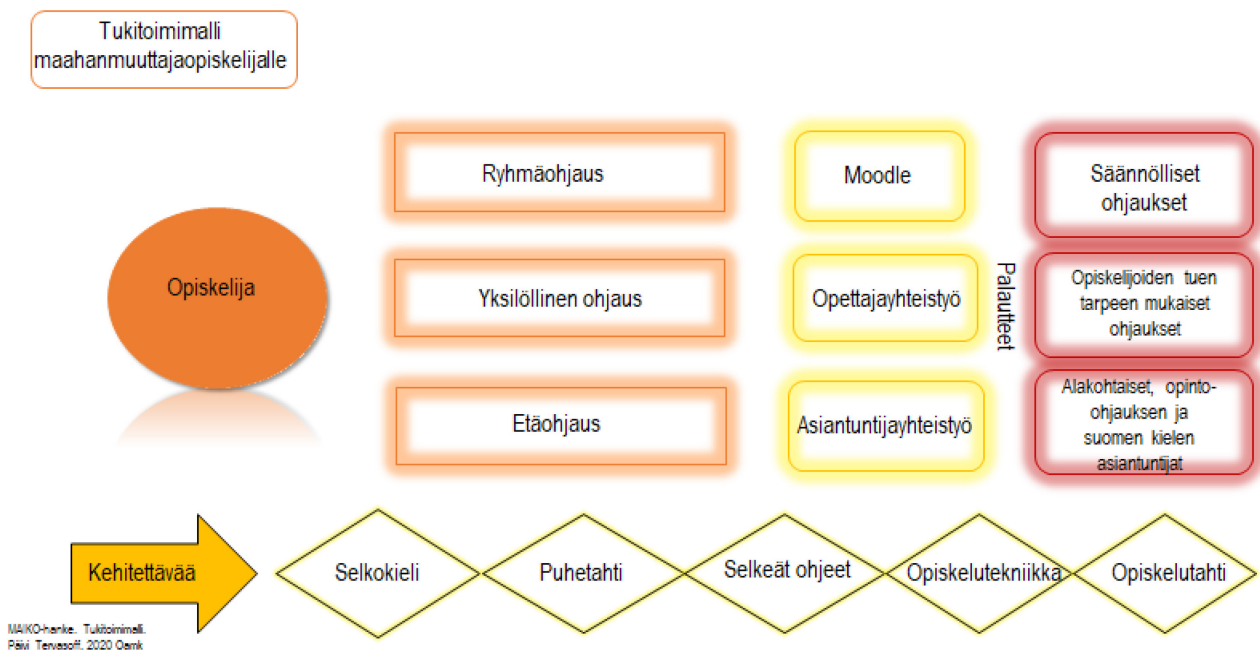
Kehittämistyön alkutoimet

Maahanmuuttajaopiskelijoille tarjottiin ensimmäisenä lukuvuonna MAIKO-hankkeen tarjoamaa tukea opiskeluun. Tukitoimimallia kehitettiin hankkeen alkuvaiheessa tutustumalla aiempiin tutkimuksiin ja eri hankkeista saatuihin tuloksiin. Benchmarkkausta tehtiin muun muassa Opin portailla -hankkeen tukirakenteeseen ja Maahanmuuttajien korkeakoulutus – tie tutkintoon -hankkeen kokemuksiin. Tukitoimimallia yhteiskehitettiin maahanmuuttajaopiskelijan opintojen tueksi.

MAIKO-ryhmien opiskelijoille suunniteltiin viikoittaiset tukipajat lukujärjestyksiin. Tukipajat toteutettiin MAIKO-hankkeessa mukana olleiden, alakohtaisten opettajien ohjauksella tai tiimityönä suomen kielen eli S2-asiantuntijan kanssa. Alakohtaiset asiantuntijat tarkastivat tehtävien sisältöjä ja S2-asiantuntija keskittyi korkeakoulutasoiseen kieleen. Tukipajojen sisällöt muokkaantuivat opiskelijoiden toiveiden, tarpeiden ja opintojen sisältöjen mukaan.

Tukitoimintamalli

Kuviossa 1 kuvataan MAIKO-hankkeessa toteutettua tukitoimimallin kokonaisuutta maahanmuuttajaopiskelijalle. Varsinainen tuki (oranssit laatikot) toteutui pienryhmäohjauksena, yksilöllisenä ohjauksena ja etäohjauksena. Etäohjauksessa käytettiin verkkoalustoja ilman aktiivista ohjauskontaktia tai vuorovaikutuksessa yhdessä toimien.

KUVIO 1. Maahanmuuttajaopiskelijan tukitoimimalli

Kuviossa keltaiset laatikot kuvaavat, miten tukimallissa hyödynnettiin Moodlen oppimisalustaa sekä opettaja- ja asiantuntijayhteistyötä. Asiantuntijoina toimivat alakohtaiset opettajat, suomen kielen opettaja ja opinto-ohjaaja. Moodleen tehtiin MAIKO-ryhmälle oma alusta, johon koottiin heille sopivia, suomen kielen huomioivia sosiaalialan tukimateriaaleja ja harjoituksia.

Tukipajat (kuvion punaiset laatikot) toimivat säännöllisesti noin kerran viikossa ja muotoutuivat opiskelijoiden tuen tarpeen mukaan. Ohjausta antoivat hankkeen asiantuntijat. Palautteita kerättiin MAIKO-ryhmiltä, tutkinto-opiskelijaryhmiltä ja opettajilta. Saatua palautetta hyödynnettiin tukipajojen suunnittelussa.

Kehitettäviä yleisiä kohteita maahanmuuttajien ohjaukseen ja integroitumiseen on esitetty kuvion 1 alaosassa. Näitä ovat erityisesti selkokieli, puhetahti, selkeät ohjeet, opiskelutekniikat ja opiskelutahti.

Jatkossa huomioitavaa

Kehitettävää ohjauksen jatkon kannalta on selkokielen käyttäminen puheessa ja kirjoittamisessa. Vuorovaikutuksessa selkokielen harjoittaminen muokkaa puhetahtia ja tukee molemminpuolista ymmärtämistä. Selkokieltä kirjoittamalla oppii keskittymään ydinasioihin, jotka ovat oleellisia tehtävien ohjeissa. ^[1]

Opiskelutekniikoiden harjoittelemista pitää ohjauksessa lisätä. Maahanmuuttajaopiskelijalla voi olla erilainen oppimiskäsitys sekä ymmärrys ohjauksesta. Korkeakoulussa tarvittavat tekniset välineet, oppilaitoksen käytänteet sekä tuntikäyttäytyminen ovat osalle opiskelijoille aivan uutta oppimisympäristöä. "Saako opitunnilla esittää kysymyksiä?" on hyvä esimerkki siitä, kuinka erilaisia koulukulttuurin käsityksiä voi olla.

Ohjauksessa opiskelutahtiin tulee kiinnittää huomiota. Keskitytään oleelliseen ja siihen, että tarvittava opintopistemäärä karttuu. Samalla huolehditaan siitä, ettei opiskelija väsy opiskelun työmäärän alle. Pelkästään suomen kielen harjoitteluun maahanmuuttajaopiskelijalla menee paljon aikaa. Suuri motivaatio saada tutkinto ja työtä kannattelee opiskelijoita eteenpäin.

Opettajien ja ohjaavan henkilökunnan kielitietoisuutta on myös hyvä lisätä, sillä se edesauttaa positiivisia pedagogisia ohjaustilanteita. Näin keskinäinen ymmärrys ja oppimisympäristön turvallisuuden tunne vahvistuvat. Kielitietoisuus edellyttää opettajalta ymmärrystä, että opettaessa ammatillisia sisältöjä opetetaan myös siihen liittyvää suomen kieltä, jolloin keskeistä on pysähtyä avaamaan käsitteitä ja kielen rakennetta. ^[2] Opettajien kielitietoisuutta ja kielitietoista opetusta tulisi parantaa kaikilla koulutusasteilla ja lisätä kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen liittyvien kompetenssien kehittämistä ja tukemista opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen avulla. ^[3] Kielitietoinen opettaja tukee maahanmuuttajaopiskelijan suomen kielen kehittymistä.

Lähteet

1. [^]Kartio, J. 2015. Miten puhua selkokieltä? Teoksessa J. Kartio (toim.) Selkokieli ja vuorovaikutus. Kehitysvammaliitto ry. Tampere: Tammerprint Oy, 8–24.
2. [^]Iso-Antila, A. 2018. Ryhmytyminen monikulttuurisessa opiskelijaryhmässä. Laurea ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Hakupäivä 5.5.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201901231522>
3. [^]Puukko, M., Vuori, H. & Kuukka, K. (toim.) 2019. Tiellä parempaan: Maahanmuuttajien koulutukseen integroitumisen hyviä käytäntöjä. Kansallisen koulutuksen arviointikeskus. Hakupäivä 13.5.2020. https://karvi.fi/app/uploads/2019/05/KARVI_1419.pdf

Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen erityispiirteet sosionomiopinnoissa

Tervasoff Päivi, Kurttila Sanna

16.11.2020 ::

MAIKO – Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun -hankkeen sosionomiopiskelijat saivat säännöllistä ohjausta tukipajoissa. Tukipajojen sosiaalialan sisällöt muodostuivat opiskelijoiden toiveiden ja tuen ja tarpeen mukaan. Ohjauksesta saatiin positiivista palautetta etenkin opiskelijoiden kannustamisesta ja motivoinnista. Palautteissa opiskelijat toivoivat lisää vertaistukea muilta maahanmuuttajaopiskelijoilta, enemmän vapaamuotoista ohjausta ja kirjoittamisen ohjausta. Kaikki MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijat valittiin tutkinto-ohjelman opiskelijoiksi heidän ensimmäisen opiskeluvuotensa jälkeen.

KUVA 1. Onnekas vuosi (kuva: Päivi Tervasoff)

Sosiaalialan tutkinto-ohjelmasta valmistuu sosionomeja

Sosionomin ammatti on laillistettu ja siihen oikeuden myöntää sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira). Oikeus sosionomin ammattiin kuuluu niille, jotka ovat suorittaneet Suomessa sosiaalialalle soveltuvan korkeakoulututkinnon. ^[1]

Valvira voi myöntää ammatinharjoittamisoikeuden hakemuksesta ja tietyin ehdoin Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen kansalaisille sekä näiden alueiden ulkopuolisten valtioiden kansalaisille perustuen suoritettuun koulutukseen ja siitä myönnettyyn todistukseen tai muuhun asiakirjaan. ^{[2] [3]}

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä tuli voimaan vuonna 2016. Lain tavoitteena on parantaa asiakasturvallisuutta ja sosiaalihuollon asiakkaan oikeutta laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon. ^[4]

SOTE-silta – Korkeakoulutetun maahanmuuttajan pätevyitysmopolku (ESR) -hankkeessa on kuvattu ulkomailla sosionomin ammattiin soveltuvan koulutuksen suorittaneiden ammatinharjoittamisoikeuksien hakumenettelyä Suomessa. Tällä hetkellä Valviran esityksestä Diakonia- tai Metropolia-ammattikorkeakoulu ovat käsitelleet hakemuksen, tehneet lausunnon ja järjestäneet tarvittaessa kelpoisuuskokeen. Hankkeen tuloksena todetaan, että sosionomin ammatinharjoittamisoikeuksien hakuprosessi tulisi olla hakijalle nopeampaa ja hakijoiden käytössä tulisi olla käyttäjälähtöisempiä tiedotus-, neuvonta- ja ohjauspalveluja. Suomeen muuttaneiden sosiaalialan ammattilaisten työuraa pitäisi tukea joustavammin. ^[2]

Sosiaali- ja terveysalalla tarvitaan ammattitaitoista henkilöstöä, jotta ihmisten avun ja tuen tarpeisiin voidaan vastata nyt ja tulevaisuudessa. Henkilöstön rekrytointitarve kasvaa koko ajan. Tästä syystä sosiaali- ja terveysalalle koulutautuneet ja koulutautuvat maahanmuuttajat tulee toivottaa tervetulleiksi ammattialojen koulutuksiin ja työelämään. Heidän sitoutumisestaan sosiaali- ja terveysalan työhön Suomessa tulee edistää ohjauksella ja perehdytyksellä. ^[2]

Ensimmäinen lukuvuosi sosionomin opinnoissa

Maahanmuuttajaopiskelijoita aloitti sosiaalialan (sosionomin) opinnoissa yhteensä seitsemän. Maahanmuuttajaopiskelijat saivat nimekseen MAIKO-ryhmä. He kaikki aloittivat samassa sosionomien päivätoteutuksen ryhmässä. Myöhemmin syksyllä jatkavia maahanmuuttajaopiskelijoita oli jäljellä viisi. Kaikilla opiskelijoilla oli aiempi koulutus, suurimmalla osalla useampi, mutta yhtään suoraan sosionomin tutkintoon rinnastettavaa koulutustaustaa ei ollut.

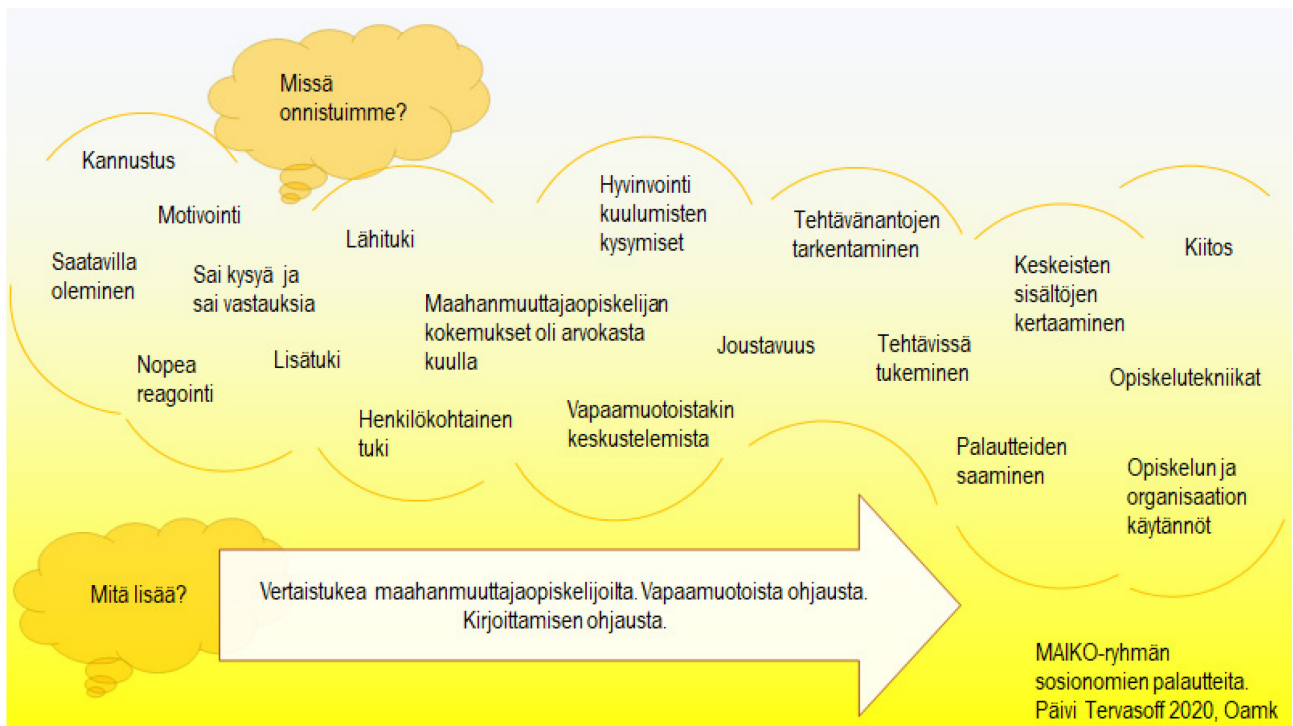
Syksyn 2019 sosionomiryhmät aloittivat sosiaalialan uuden opetussuunnitelman mukaiset opinnot. Opinnot olivat rakenteeltaan viiden opintopisteen kokoisia ja niitä oli paljon. Opintojen aloitus ja syksyn opintotahti olivat kiivaita. Opiskelijoiden lukujärjestykset olivat täydet. Kirjallisia töitä sekä ryhmätehtäviä oli runsaasti ja opintopäivät olivat pitkiä. Maahanmuuttajaopiskelijat aloittivat opintonsa jo viikkoa ennen muita opiskellen suomen kieltä. Suomea opiskeltiin koko lukuvuoden ajan säännöllisissä tukipajoissa omana opintojaksonaan. Samoin vuoden ajan toimivat viikoittaiset sosiaalialan tukipajat pienryhmissä, ja sen lisäksi tarjottiin yksilöohjausta.

Tukipajoissa sosiaalialan maahanmuuttajaopiskelijat toivoivat keskeisten ydinasioiden kertaamista. Joitakin sosiaalialan sisältöjä kerrattiin ja sisällöistä keskusteltiin yhdessä. Usein keskusteltiin myös opintojen etenemisestä ja opintotahdissa pysymisestä sekä omasta hyvinvoinnista. Opiskelun ripeässä aikataulussa pysymistä tuettiin katsomalla tulevia tehtäviä ja tehtävänantoja yhdessä ja tarkentamalla niitä tarvittaessa.

Opintojen ennakointi oli tärkeää, jotta opiskelijat pysyivät opintojen aikataulussa. Sosiaalialan opettajat jakoivat pääsyn oman opintojaksonsa Moodle-oppimislustaan. Näin hankkeen asiantuntijat pääsivät helposti katsomaan sisältöjä, materiaalia ja ennakoimaan tulevia tehtäviä.

Kielelliset haasteet olivat suurin ponnistus opinnoissa. Tutustuimme tukipajoissa lukemista helpottaviin tukivälineisiin, kuten erivärisiin lukikalvoihin ja lukiviivottimiin ^[5]. Opiskelijoiden toiveesta pidettiin harjoitustentti sekä tutustuttiin erilaisiin opiskelumenetelmiin.

Yksi parhaimmista tukipajoista oli se, jossa MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijat kuuluivat valmistumisvaiheessa olevan maahanmuuttajataustaisen sosionomin kokemuksiin opiskelusta. Vertaisopiskelijan kannustusterveiset saivat paljon kiitosta ja motivoivat alkuvaiheen opinnoissa olevia maahanmuuttajaopiskelijoita. Palautteessaan he toivoivat enemmän maahanmuuttajaopiskelijoiden yhteisöllisyyden tukemista sekä vapaamuotoista ohjausta joko vertaisopiskelijalta tai opettajalta (ks. kuvio 1). Vertaistuen tarkoituksena on edistää osallistujien jaksamista ja hyvinvointia sekä mahdollisesti antaa voimaantumisen kokemuksia. ^[6]

KUVIO 1. MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijoiden palautteita (kuvio: Päivi Tervasoff)

Palautteista jatkokehittämiseen

Kuvioon 1 on koostettu sosionomin MAIKO-ryhmän antamat palautteet. Onnistumiset on kuvattu pilvipolkuna ja sen alla ovat opiskelijoiden toiveet jatkosta nuolen muodossa. Onnistumisesta saatiin paljon palautteita, mutta myös toiveita jatkotyöskentelyyn.

Opiskelijat saivat tehtävien sisältöjen tarkistamiseen yksilöohjausta, jota he hyödynsivät eniten opintojen alussa. Opiskelijapalautteessa korostui kiitollisuus saadusta tuesta, mutta samalla huoli tuen jatkumisesta. Positiivista palautetta saatiin paljon opiskelijoiden kannustamisesta ja motivoinnista. Tehtävien osalta koettiin hyvänä tehtävänantojen tarkentaminen, tehtävissä tukeminen ja niiden tarkistaminen. Palautteen saaminen koettiin erittäin tärkeäksi ja sitä myös kaivattiin enemmän koko opintojen ajalle.

Opiskelijoiden mukaan vapaamuotoiselle keskustelulle jäi liian vähän aikaa. Usein tukipajat täyttyivät sosiaalialan sisällöistä ja käytännön asioista. Hyvinvointikuulumisten kyselemiseen ja kokemusten jakamiseen pitää jäädä aikaa, kun opiskellaan näin tiiviisti. Asiantuntijoiden nopea reagointi ja saatavilla oleminen koettiin hyväksi tueksi.

Vertaistuki muilta maahanmuuttajaopiskelijoilta, vapaamuotoinen ohjaus ja kirjoittamisen ohjaus koettiin tärkeäksi jatkossa. Sosionomiopiskelijoilla on paljon kirjallisia tehtäviä, joten kirjallinen ohjaus on hyvä huomioida. MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijat voivat toimia itse jatkossa vertaistukena uusille maahanmuuttajaopiskelijoille ja jakaa kokemuksiaan.

Onnekas vuosi

Itsevarmuus näkyi opiskelijoiden opinnoissa melko nopeasti, ja he osoittautuivat erittäin motivoituneiksi. Saman asian huomasivat heidän opiskeluryhmänsä ja sosiaalialan opettajansa. Opettajapalautteet korostivat maahanmuuttajaopiskelijoiden tuomaa valoisuutta ja positiivisuutta ilmapiiriin sekä heidän aktiivisuuttaan tunteilla. Maahanmuuttajaopiskelijoiden ahkeruus, positiivisuus ja sinnikkyys näkyivät myös tukipajoissa. Se oli arvokas kokemus MAIKO-hankkeen toimijoille.

Tiivistähtinen syksy oli maahanmuuttajaopiskelijoille haastava. Suomen kielen ja sosiaalialan ammattisanojen ymmärtäminen kuormittivat MAIKO-ryhmän opiskelijoita samaan aikaan, kun he ryhmäytyivät muun ryhmän kanssa. Kielelliset vaikeudet kuormittivat välillä tiiviin aikataulun keskellä koko ryhmää. Ryhmätöiden ja opintojen määrä oli kaikilla suuri. Yhteistyö ryhmän muiden opiskelijoiden kanssa lisääntyi opintojen aikana.

Yksilöllinen tuki, ohjaus ja oppimisympäristön hyvä ilmapiiri kannustavat jatkamaan opintoja. Kaikkien oppijoiden osallisuutta painottava lähtökohta voidaan nähdä keskeisenä yhteisenä nimittäjänä onnistuneelle koulutukseen integroitumiselle. [\[2\]](#)

MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijat osoittivat ahkeruutensa. He pysyivät aikataulussa ja saivat hyviä arvosanoja. Jokaisen hankkeessa mukana olleen sosionomiopiskelijan opintopisteet ylittivät keväällä 55 opintopisteen rajan, enimmillään opintopisteitä kertyi yli 70.

Kaikki MAIKO-ryhmän sosionomit valittiin tutkinto-ohjelman opiskelijoiksi heidän ensimmäisen opiskeluvuotensa jälkeen. Lisäksi yksi MAIKO-ryhmän sosionomiopiskelijoista sai sosiaalialan työtä jo ensimmäisenä kesänä. Onnekas vuosi!

Lähteet

1. [^](#)Valvira. 2015. Sosionomin ja geronomin hakemusohjeet. Hakupäivä 13.5.2020. <https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-ammattioikeudet...>
2. [^](#) [abc](#) Helminen J. 2019. Sosionomin ammattiin ulkomailla suoritetulla koulutuksella – Ammattipätevyyden arviointi ja ammatinharjoittamisoikeuden hakeminen Suomessa. Diak Puheenvuoro 27, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 1.6.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-346-9>
3. [^](#)Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 26.6.2015/817. Finlex. Hakupäivä 13.5.2020. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150817>
4. [^](#)Valvira. 2015. Sosiaalihuollon ammattioikeudet. Hakupäivä 13.5.2020. <https://www.valvira.fi/sosiaalihuolto/sosiaalihuollon-ammattioikeudet>
5. [^](#)Erialaisten oppijoiden liitto ry. Oppimisen apuvälinekeskus. Lukiviivaimet ja lukikalvot. Hakupäivä 6.5.2020. <https://www.eoliitto.fi/oppimisen-apuvälineet/myyntituotteet/>
6. [^](#)Salonen, M. (toim.) 2012. Voimauttavan vertaisohjauksen käsikirja. Tampere: Leijonaemot ry.
7. [^](#)Puukko, M., Vuori, H. & Kuukka, K. (toim.) 2019. Tiellä parempaan: Maahanmuuttajien koulutukseen integroitumisen hyviä käytäntöjä. Kansallisen koulutuksen arviointikeskus. Hakupäivä 13.5.2020. https://karvi.fi/app/uploads/2019/05/KARVI_1419.pdf

Maahanmuuttajaopiskelijoiden tukitoimet ja tuen erityispiirteet sairaanhoitotyössä

Karttunen Markus, Ronkainen Sanna

16.11.2020 ::

Sairaanhoitaja-opinnoissa korostuu vahva teoreettinen osaaminen, kliiniset kädentaidot ja teorian soveltaminen käytäntöön. Lisäksi tarvitaan hyviä vuorovaikutustaitoja ja ohjausosaamista. MAIKO-opiskelijoiden tukitoimissa keskityttiin näiden osa-alueiden kehittämiseen tukityöpajoissa. Tavoitteena oli lisätä valmiuksia toimia käytännön hoitotilanteissa potilasturvallisesti.

KUVA 1. Ovi kohti sairaanhoitajan unelmaa (kuva: Fatemeh Mohammadi)

Ammattikorkeakoulusta eväitä sairaanhoitajan työhön

Sairaanhoitajan työ on hyvin säänneltyä ja sitä ohjaavat monet eri lait. Laissa määritellään, millainen pätevyys sairaanhoitajalla täytyy olla [\[1\]](#). Myös potilaan asema ja oikeudet on säädetty laissa [\[2\]](#). Kyseiset säädökset toimivat Suomessa hoitotyön toiminnan perustana, mutta ne voivat poiketa merkittävästi maahanmuuttajan lähtömaan säädöksistä ja hoitotyön toimintakulttuurista. On tärkeää, että maahanmuuttajaopiskelija sisäistää

suomalaiset toimintaperiaatteet heti opintojensa alkuvaiheessa, minkä lisäksi sairaanhoitotyön substanssin haastava teoria täytyy ottaa haltuun. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on tarjota opiskelijoille sitä teoreettista ja käytännön osaamista, mitä työelämä ja sen kehittäminen vaativat. Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on tukea opiskelijan ammatillista kasvua opintojen ajan. ^[3] Sairaanhoitajaopiskelijoiden tukitoimilla on pyritty vastaamaan näihin tarpeisiin.

Ensimmäisellä lukukaudella maahanmuuttajaopiskelijoiden tukitoimien painopisteet muokattiin tarpeiden mukaan

Hoitotyön koulutusohjelman MAIKO-polkuopintoihin valittiin yhteensä seitsemän maahanmuuttajataustaista opiskelijaa. Alusta alkaen asiantuntijatukipajoissa keskityttiin positiivisen oppimisilmapiirin tukemiseen. Lisäksi jokaista opiskelijaa aktivoitiin ohjauksen ja opettamisen keinoin osallistumaan keskusteluihin ja tuomaan näkemyksiään esiin, mikä osaltaan edisti myös heidän osallisuuttaan muillakin oppitunneilla. Tavoitteena oli sitouttaa opiskelijat opiskeluun ja auttaa heitä sisäistämään hoitotyön ydin. Tässä prosessissa hyödynnettiin maahanmuuttajaryhmän opiskelijoiden aikaisempaa osaamista. Maikolaiset olivat innokkaita ja osallistuvia, mikä tuotiin esille myös opettajilta saaduissa palautteissa.

Opintojen aluksi keskusteltiin maikolaisten kotimaissaan käyttämistä opiskelutavoista. Heidän hyväksi havaitsemiaan opiskelumenetelmiä pyrittiin siirtämään mahdollisuuksien mukaan myös suomalaiseen opiskelukulttuuriin. Erityisesti opiskelijoiden tunnollisuus oli huomattavaa. Myös suomalaiseen opiskelukulttuuriin perehdyttiin koko lukuvuoden ajan. Kotimaissaan heidän opiskelunsa oli perustunut lähinnä behavioristiseen oppimiskäsitykseen, joten konstruktivistisen oppimiskäsityksen omaksuminen vei aikaa ^[4]. Jonkin verran haasteita aiheutti myös sisäistä se, että Suomessa opettajaa voi lähestyä pelkäämättä saavansa huonon tai vaikean opiskelijan maineen.

Alkuorientaatioiden ja korkeakouluopiskeluun sekä -tekniikoihin perehtymisen jälkeen tukipajoissa keskityttiin ryhmäläisten oppimistarpeisiin sekä substanssiosaamisen kehittymiseen yhdessä suomen kielen kanssa. Ensimmäisen lukukauden tukipajoissa harjoiteltiin erilaisia suomen kielen ilmaisuja, oikeiden käsitteiden käyttöä ja potilaan haastattelemistä. Tämän arvioitiin helpottavan opiskelijoiden käytännön harjoitteluun siirtymistä, joka oli edessä jo ensimmäisen lukukauden lopuksi. Opiskelijat kokivat tärkeäksi, että he saivat harjoitella suomen kieltä ohjatuissa hoito- ja työtilanteissa jo ennen harjoittelua. Hyvärisen, Metsälän, Koivulan ja Kaunosen ^[5] mukaan yhteinen kieli on helpottanut myös valmiiden sairaanhoitajien sopeutumista työelämään ja työyhteisöihin. Tämä osaltaan motivoi myös oppimaan kieltä lisää ja kielen hallinta onkin erittäin tärkeä hoitotyön työyhteisön välisissä sosiaalisissa tilanteissa.

Harjoittelussa osaaminen pääsi koetukselle

Ensimmäisen lukukauden loppuun ajoittunut viiden viikon ohjattu käytännön harjoittelu toimi erittäin hyvänä orientaationa sairaanhoitajan työhön. Sen lisäksi, että opiskelijat pääsivät harjoittelemaan käytännön hoitotyöhön opiskelemaan substanssin osaamisalueita, oppivat he siellä ennen kaikkea suomalaista hoitotyön työskentelyä, ikäihmisten kohtaamista ja kieltä. Jokaisen opiskelijan suomen kielen kehittyminen oli merkittävää, koska he saivat kuulla, puhua ja kirjoittaa sitä joka päivä. Lisäksi heillä oli mahdollisuus kysyä toistuvasti, jos he eivät tulleet ymmärretyiksi tai eivät ymmärtäneet asioita vuorovaikutustilanteissa. Ohjaava opettaja kävi tapaamassa opiskelijoita joka viikko harjoitteluyksiköissä. Ohjaustapaamisiin osallistui opiskelijan lisäksi harjoittelua käytännössä ohjaava sairaanhoitaja. Ohjauskeskusteluissa käsiteltiin maahanmuuttajaopiskelijan onnistumisia ja kehittymistarpeita, mutta myös suomen kielen taidon kehittymistä sekä keinoja sen edistämiseksi. Opiskelijat, joilla suomenkielisiä kontakteja on vähän, korostivat harjoittelun merkitystä kielen oppimisessa.

Toisella lukukaudella vastuunotto omista opinnoista lisääntyi

Toisen lukukauden tavoitteena oli tukea opiskelijoita itsenäisempään työskentelyyn omissa opinnoissaan. Tukipajoissa painopiste oli substanssin hallinnassa, ja pajoissa opiskeltiin potilasesimerkkien ja simulaatio-oppimisen avulla teoriassa opiskeltuja asioita. Harjoitusten tavoitteena oli auttaa opiskelijoita yhdistämään teoriaa todellisiin hoitotilanteisiin. Kaikki opiskelijat saivat myös keikkatyötä hoivakodeista, mikä osaltaan paransi osaamisen soveltamista käytännön hoitotyöhön. Opiskelijoita kannustettiin käyttämään suomen kieltä mahdollisimman paljon myös arkielämän tilanteissa, sillä omaehtoisen kielen harjoittelun on todettu edistävän kielitaitoa ^[5].

Koronatilanteen vuoksi opetus siirtyi etäopetuksesi kolmea kuukautta ennen lukukauden loppua. Opiskelijoiden opiskelutaidot olivat tässä vaiheessa jo riittävät ja mukautuminen uuteen tilanteeseen oli sujuvaa. Etätukipajoissa suurimmaksi tarpeeksi osoittautui kirjallisten tehtävien ohjaus. Lisäksi pajoissa varmistettiin jokaisen opiskelijan opinnoissa edistyminen hyödyntäen asiantuntijoiden ohjausta ja opiskelijoiden

toisilleen antamaa vertaistukea. Enemmän tukea tarvitseville opiskelijoille järjestettiin myös yksilöohjausta tehtävien tekemistä varten.

Korkea motivaatio luo uskoa tulevaisuuteen

Opettajien palautteiden mukaan MAIKO-opiskelijat olivat hyvin motivoituneita ja innokkaita opiskelemaan ja oppimaan. Toisinaan kielitaito aiheutti haasteita oppitunneilla, mutta toisilta opiskelijoilta saatu tuki auttoi tilanteista selviytymisessä. Lisäohjausta ja -tukea tarvittiin myös kirjallisissa tehtävissä. Suomalaiset opetusmenetelmät aiheuttivat aluksi haasteita MAIKO-opiskelijoille, mutta kevätlukukaudella itsenäinen opiskelu alkoi sujua. Kielitaito kehittyi lukuvuoden aikana. Opiskelijat olivat tyytyväisiä opiskeluun ja kaikki MAIKO-opiskelijat halusivat jatkaa tutkinto-opiskelijoiksi. Harjoittelukentiltä saatu palaute oli positiivista ja suurin osa ryhmästä sai kesätyötä hoitoalalta. Tämä kertoo osaltaan siitä, että opiskelijat ovat saavuttaneet asettamansa tavoitteet vuoden aikana.

Lähteet

1. [^](https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559)Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstöstä 28.6.1994/559. Finlex. Hakupäivä 5.6.2020.
<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>
2. [^](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785)Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785. Finlex. Hakupäivä 5.6.2020.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>
3. [^](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932)Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932. Finlex. Hakupäivä 5.6.2020.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932>
4. [^](https://doi.org/10.1002/piq.21143)Ertmer, P. & Newby, T. 2013. Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance Improvement Quarterly* 26 (2), 43–71. Hakupäivä 26.8.2020.
<https://doi.org/10.1002/piq.21143>
5. [^](#) [ab](#) Hyvärinen, N., Metsälä, J., Koivula, M. & Kaunonen, N. 2017. Maahanmuuttajasairaanhoitajien kokemuksia sopeutumisesta työhön ja työyhteisöihin: systemaattinen kirjallisuuskatsaus. *Tutkiva hoitotyö* 15 (2), 3–13.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen erityispiirteet liiketalousalan opinnoissa

Rissanen Jaana, Svanberg Eija

16.11.2020 ::

SIMHE – Supporting Immigrants in Higher Education in Finland -vastuukorkeakoulun rooliin kuuluu kehittää maahanmuuttajien ohjausta ja koulutuspolkuja. Kehittämisen tärkeänä askeleena toteutettiin Oulun ammattikorkeakoulussa keväällä 2019 ensimmäisen kerran maahanmuuttajien erillisvalinta. Seuraavassa tarkastellaan liiketalouden alan maahanmuuttajaopiskelijoiden ensimmäisen lukuvuoden tukitoimia ja erityispiirteitä. Kehittämistoimia toteutettiin MAIKO – Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun -hankkeessa.

Syksyllä 2019 aloitti kuusi maahanmuuttajataustaista opiskelijaa (MAIKO-opiskelijat) polkuopinnot Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) liiketalouden koulutusohjelmassa. He opiskelivat tutkinnon mukaisesti ensimmäisen vuoden perusopinnot, ainoastaan kieliopinnot osalta opetussuunnitelmaa mukautettiin. Aiheina opinnoissa olivat ammatilliset valmiudet, liiketoiminta- ja asiakkuusosaaminen, yrityksen toimintaympäristö ja työyhteisöosaaminen. Englannin ja ruotsin kielten kieliopinnot korvattiin MAIKO-opiskelijoilla suomen kielen opiskelulla lähi- ja etätukipajoissa S2-opettajan johdolla. Lisäksi opiskelijoille järjestettiin oma opintojen ohjaus, mutta muuten he osallistuivat oman ryhmänsä mukaiseen opetukseen.

Kaikilla MAIKO-opiskelijoilla oli alan korkeakouluopintoja tai korkeakoulututkinto lähtömaastaan ja lisäksi useimmilla oli liiketalousalan työkokemusta. Liiketalouden alan osaaminen helpotti opiskelua, sillä käsitteet olivat tuttuja, vaikka suomenkieliset termit olivatkin uusia.

Menestymistä opinnoissa auttoi kohderyhmän mukainen ohjaaminen ja kannustaminen

Opiskelua tuettiin tukipajoilla ja ohjauksella. Tukipajoissa työskenneltiin yhdessä kohdaten opiskelijat ryhmänä ja korostamatta heidän kulttuuristen taustojensa erilaisuutta. Korhonen ja Puukari ^[1] jakavat Herringin mielipiteen sitä, että kouluissa ohjaaja saattaa korostaa liikaa kulttuurista erilaisuutta ja se voi johtaa ohjattavien erilaiseen kohteluun monikulttuurisessa ohjauksessa. Substanssiaiheisiin liittyvä yksilöllinen ohjaus tapahtui pääosin sähköpostin välityksellä. Opintojen rinnalla kulki koko ajan S2-opettajan pitämien suomen kielen tukipajojen lisäksi viikoittainen alakohmainen eli liiketalouden tukipaja, joka kesti kolme tuntia kerrallaan. Tukipajat suunniteltiin ja toteutettiin kahden liiketalouden opettajan tiimityönä. Lähtökohtana tukipajoille olivat opiskelijoiden toiveet ja tarpeet. (Kuva 1.)

KUVA 1. Maahanmuuttaja tekee opinnoissaan kaksinkertaisen työn opiskellessaan myös suomen kielen (kuva: Wasim Khuzam)

Tukipajojen tavoitteena oli tukea opiskelijoiden oppimisprosessia, seurata opiskelijoiden jaksamista ja työkuormaa sekä auttaa substanssiaiheissa. Tukitoimilla haluttiin myös varmistaa sitoutuminen ja motivaatio koko lukuvuoden opintojen suorittamiseen. Kaikki opiskelivatkin tavoitteellisesti ja huoli esimerkiksi keskeyttämisistä oli turha.

Ohjausta toteutettiin pääosin ryhmäohjauksena tukipajojen yhteydessä. MAIKO-opiskelijoilla oli kuitenkin mahdollisuus yksilöohjaukseen niin halutessaan. Ohjaajat olivat helposti saavutettavia, rohkaisevia ja myönteisiä. Yhteydenpitotavaksi tukipajojen välillä vakiintui sähköposti ja WhatsApp. Viikoittaisissa tukipajoissa huomioitiin kaikki opiskelijat yksilöllisesti. Opiskelijoita kannustettiin keskusteluihin ja vahvistettiin heidän osallisuuden tunnettaan. Keskustelujen aiheina olivat esimerkiksi ryhmätyöskentely luokassa ja yhteydenpito pienryhmässä. Tukipajoissa oli mahdollista myös havainnoida hienovaraisesti kunkin opiskelijan tilannetta kokonaisvaltaisesti sekä huomioida hänen vahvuuksiaan ja haasteitaan opinnoissa. Näiden havaintojen pohjalta suunniteltiin tukipajojen harjoituksia. Henkilökohtaiset luottamukselliset ja ohjaukselliset haastattelut teki kuitenkin MAIKO-opiskelijoiden opinto-ohjaaja. MAIKO-opiskelijat hyödynsivät ohjaajien substanssiosaamista siten, että ohjaajat lukivat heidän kirjallisia tuotoksiaan ja kommentoivat tehtäviä sekä suomen kielen että substanssin osalta. Opiskelijat saivat myös yksilöllisen palautteen jokaisesta lähettämästään kirjallisesta tuotoksesta. MAIKO-opiskelijat saivat toisiltaan vertaistukea ja he pystyivät kysymään neuvoja ja ohjeita, jos jokin opintojakson asia oli epäselvä.

Jokaisen jakson alussa tukipajoissa tarkasteltiin opintojaksojen aiheita, sisältöjä ja suoritusvaatimuksia sekä suoritusten palautusaikatauluja. Opiskelun aikatauluttamista auttoi se, että ensimmäisen vuoden lukujärjestyksissä oli yksi opiskelupäivä varattu ryhmä- ja yksilötehtäviin. Tukipajoissa käsiteltiin opiskelijoiden vaikeiksi kokemia asioita tarkentaen ja toistaen opintojaksojen sisältöjä ja aiheita. Mielenkiintoisia ja kaikkia avartavia keskusteluja herättivät liiketalouteen liittyvät kulttuurierot.

Erillinen juridiikan tukipaja järjestettiin kolmannella ja neljännellä jaksolla kerran viikossa. Juridisten termien sekä perusasioiden avaaminen ja selventäminen oli tärkeää, jotta opiskelijat pystyivät ymmärtämään juridisia kokonaisuuksia ja käsiteltävää oikeuden alaa. Juridiikan ymmärtämisessä haasteena oli se, että opiskelijoiden lähtömaassa voi olla hyvinkin erilainen oikeusjärjestys kuin Suomessa. Oman haasteensa toi myös se, että juridiikan osuudessa opiskelumateriaali oli varsin laaja sekä sivumäärällisesti että aihealueiltaan.

Tukipajojen tehtävät vahvistivat alaan liittyvää osaamista ja opiskelutaitoja

Tukipajoissa kokeiltiin erilaisia tehtävämuotoja ja niiden soveltuvuutta opiskelijoiden tarpeisiin. Esimerkiksi kirjallisia aukkotehtäviä käytettiin markkinoinnin sanaston ja termien käytön opettelussa. Roolikeskusteluja käytettiin asiakaspalvelutilanteiden ja työpaikan neuvottelutilanteiden harjoittelussa. Vapaan keskustelun small talk -taitoja tarvittiin erilaisissa luokan ryhmätyö- ja keskustelutilanteissa. Tapana oli aloittaa tukipaja vapaamuotoisella aiheella ja keskustelulla. Suomen kielen puhuminen vaatii jatkuvaa harjoittelua, eivätkä tuntikeskustelut välttämättä riitä suomen kielen puhumisen kehittämiseen.

Opetuksen siirryttyä kokonaan verkkoon maaliskuussa 2020 spontaanit keskustelut ja kohtaamiset suomenkielisten opiskelijoiden kanssa vähenivät. MAIKO-opiskelijat kokivat opetustilanteen muutoksen pääosin positiivisesti. Verkko-opetukseen siirtymisen hyväksi puoliksi opiskelijat kokivat sen, että luentojen nauhoittaminen mahdollisti luentojen kuuntelemisen useampaan kertaan. Tämä auttoi ymmärtämään opiskeltavaa asiaa paremmin. Haasteena koronatilanteessa oli se, että monella opiskelijalla oli lapset kotona hoidettavana samanaikaisesti opiskelun kanssa.

Liiketalouden opinnoissa oli paljon ryhmätyöskentelyä, ja MAIKO-opiskelijat olivat ensimmäisillä opintojaksoilla eri pienryhmissä luokassaan. Niissä he tutustuivat luokan muihin opiskelijoihin ja pystyivät jakamaan liiketalouden kokemustaan ja osaamistaan opintojaksojen ryhmätöissä ja olemaan näin rakentavana voimana omassa pienryhmässään. Kirjalliset tehtävät ja raportit osoittivat, että MAIKO-opiskelijat ymmärsivät hyvin liiketalouden syy-seuraussuhteita ja että heillä oli kehittyneet analysointitaidot. Toisesta jaksosta eteenpäin opiskelijat tekivät ryhmätyöt pääosin omana pienryhmänään.

Opintojaksojen tehtävien ja lukemisen aikatauluttaminen toteutui hyvin. Yleensä opiskelijat ryhtyivät heti opintojakson alussa tekemään tehtäviä ja palauttivat tehtävät aikataulussa. Tämä poikkesi suomalaisten opiskelijoiden opiskelustrategiasta, jossa tehtävien tekeminen painottuu lähelle palautuspäivää. Tällainen viime hetken strategia ei toimi maahanmuuttajaopiskelijoilla, jotka tarvitsevat tehtävien tekemiseen paljon aikaa, ja ehkä sen takia he muodostivat useilla kursseilla oman pienryhmänsä.

Vuoden opintojen jälkeen avautui tie kohti tutkintoa

Ensimmäisen lukuvuoden aikana liiketalouden opiskelijat valitsivat oman osaamispolkunsaa. Valittavana olivat esimiestyön ja henkilöstöosaamisen, markkinoinnin ja myynnin tai taloushallinnon osaamispolut [\[2\]](#). Kaikki liiketalouden MAIKO-opiskelijat valitsivat taloushallinnon osaamispolun ensimmäiseksi vaihtoehdokseen. Taloushallinnon osaamispolun valitseminen saattoi johtua opiskelijoiden lähtömaan koulutusalaista ja työkokemuksesta, mutta myös opiskelijoiden omasta mielenkiinnosta.

Kaikki MAIKO-opiskelijat suorittivat vaadittavat 55 opintopistettä ensimmäisen lukuvuoden aikana, joten he jatkoivat syksyllä 2020 liiketalouden tutkinto-opiskelijoina taloushallinnon opintopolussa. Ensimmäisen lukuvuoden opintojen suorittaminen vahvisti opiskelijoiden itseluottamusta ja antoi motivaatiota opintojen jatkamiseen. Tästä on hyvä jatkaa kohti tradenomin tutkintoa!

Lähteet

1. [^](#)Korhonen, V. & Puukari, S. 2013. Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus.
2. [^](#)Oulun ammattikorkeakoulu. 2020. Opinto-opas. Hakupäivä 29.5.2020. <http://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto...>

Suomen kielen tuki maahanmuuttajaryhmän opinnoissa

Silvan Heidi

16.11.2020 ::

Kun maahanmuuttaja opiskelee korkeakouluopintoja suomen kielellä, hän tarvitsee opintoihinsa tukea. Oulun ammattikorkeakoulussa MAIKO – Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun -ryhmän opiskelijoiden ensimmäisen vuoden tuki toteutettiin monialaisena yhteistyönä. Suomen kieleen tukea oli tarjolla kaikille kielen osa-alueille.

S2-tukipajatunnit

Suomen kielen tuki MAIKO-ryhmän opiskelijoille käynnistyi elokuussa 2019 intensiivisellä suomen kieleen ja suomalaisiin korkeakoulutasoisiin opiskelukäytänteisiin tutustuttavalla tehoviikolla. Alkuvaiheessa suomen kielen tuki haki vasta suuntaansa eikä selkeitä toimintamalleja ollut. Opiskelijat tuntuivat odottavan suomen kielen tukipajatunneilta pelkästään kieliopin kertausta. Tukea oli kuitenkin tarjolla kielen kaikilla osa-alueilla: kirjoittaminen, lukeminen, kuullun ymmärtäminen ja puhuminen. Lukuvuoden edetessä tukimuotojen tarve alkoi selkiytyä ja suomen kielen tuntien rakenne tulla paremmin ymmärretyksi.

S2-tukipajoissa pyrittiin siihen, että kielellinen tuki olisi yksilöllistä ja lähtisi opiskelijan omasta tarpeesta. Tuki oli yhtä hyvin ammattialaan liittyvien vaikeiden aihealueiden tai sanaston läpikäymistä kuin tuotettujen tekstien oikolukua, kieliopin harjoittelua ja kielen rakenteiden kertaamista. MAIKO-ryhmän käyttöön hankittiin suomen kielen harjoituskirjat, joiden mekaanisten tehtävien tekeminen jäi alkuopastuksen jälkeen opiskelijoiden oman aktiivisuuden varaan. (Kuva 1.)

KUVA 1. Opiskelumateriaalia. Kielenopiskelu on usein mekaanista harjoittelua (kuva: Heidi Silvan)

MAIKO-ryhmän suomen kielen tuki painottui ensimmäisen opintovuoden syksyyn, jolloin tuen tarve oli suurin. Tukipajoja pidettiin kullekin ammattialalle kolme, neljä tuntia viikossa, ja lisäksi oli opiskelijoille yhteinen, verkossa toteutettu tukipaja. Keväällä koronaepidemia hankaloitti tukipajojen järjestämistä ja opiskelijoiden

oma aktiivisuus tuen pyytämiseen korostui. Osa tarttui etäyhteydellä tarjolla olleeseen tukeen innokkaasti, osa keskittyi omaan ammattialaansa liittyvien opintojen suorittamiseen. Huoli siitä, olisiko tukea tarjolla enää seuraavana vuonna, nousi esiin aika ajoin.

Kirjallisten töiden tuki

Opinnoissa kirjoitettiin paljon tekstejä, eikä kehittyvä kielitaito aina ollut riittävä ilmaisemaan ajatuksia selkeästi tai oikein. Kielitaitokysymykset liittyivät erottumattomasti ammatti-identiteettiin; onhan alan terminologian hallinta ammatillisen kielitaidon näkyvin osa [1]. Riittävän hyvän kielitaidon saavuttaminen on osa sosiaalistumista tulevaan ammattiin ja kieli- ja viestintätaidot kehittyvät yhdessä ammatitaidon kanssa [2], joten suomen kielen opintoja olisi hyvä järjestää myös rinnakkain sopivien ammattiaineiden opintojaksojen kanssa.

Suomen kielen tukipajoissa opiskelijat tarkastelivat omia tekstejään sekä yksin että ryhmissä. Opettajan antama kielenkorjausapu sisälsi kielivirheiden osoittamisen ja korjaamisen opiskelijan tuottamasta tekstistä mahdollisimman vähäisin muutoksin niin, että opiskelijan oma ääni ja ilmaisutyyli säilyivät. Opiskelijat saivat kieleen liittyvän palautteen henkilökohtaisesti, mutta tekstejä käytiin läpi myös yhdessä. Näin opiskelumateriaalit olivat mitä suurimmassa määrin autenttisia. Omien tekstiensä yhteisen tarkastelun avulla opiskelijat oppivat tunnistamaan heikkouksiaan ja saivat tukea niiden korjaamiseen. Ensimmäisen vuoden kevääseen mennessä sinnikkäimpien MAIKO-ryhmän kirjoittajien teksteissä oli jo havaittavissa selkeää tasonnousua.

Tukea puhumiseen

Osa opiskelijoista tarvitsi yksilöllistä tukea myös puhumiseen ja lukemisen harjoitteluun. Näitä taitoja harjoiteltiin sekä luokassa että kahdenkeskisissä tapaamisissa; opiskelijat tuntuivat suosivan yksilöllistä harjoittelua omassa rauhassaan ilman muun ryhmän läsnäoloa. Hankalien äänteiden lisäksi puhumiseen liittyvä harjoittelu oli esimerkiksi intonaation korjaamista tai ylipäätään puhumiseen rohkaisemista. Suurin osa opiskelijoista hyötyi oman MAIKO-pienryhmänsä mukana suomalaisopiskelijoiden ryhmään siirtymisestä, eikä osallistumisen tai puhumisen uskaltamisongelmaa juurikaan ollut. Yksi opiskelijoista kuvasi olevansa ryhmätilanteissa aluksi aina kaikista hiljaisiin ja ottavansa tarkkailijan roolin. Vuoden mittaan opiskelija osoittautui yhdeksi koko ryhmän rohkeimmista ja aloitteellisimmista puhujista – oman alansa suomalaisopiskelijat mukaan lukien.

Osa opiskelijoista hyötyi muilla kursseilla pidettävien puheiden ja esitelmien etukäteisharjoittelusta, jotta kieli ja ilmaisu olisivat jännittävässä esiintymistilanteessa mahdollisimman sujuvia. Koronaepidemian puhkeaminen siirsi harjoittelun verkkoon, ja puheharjoituksiakin tehtiin etäyhteydellä. Kurssitehtävien kielenkorjaus ja kommentointi tapahtuivat pääasiassa sähköpostilla. Opiskelijoiden tietotekniset valmiudet äkillisessä tilanteessa tuntuivat riittävilä. Myös opiskelumotivaatiota oli tarpeeksi itsenäisten harjoitusten tekemiseen.

Tuen tarve jatkuu

Kaikki MAIKO-ryhmän opiskelijat saivat tarvittavat opintosuoritukset tehtyä lukuvuoden aikana ja siirtyivät syksyllä tutkinto-opiskelijoiksi. Tuen tarve ei silti ole poistunut, päinvastoin. Kielellistä tukea tarvitaan edelleen heille ja tuleville maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on lisätä maahanmuuttajien osuutta korkeakouluopiskelijoina. Erityisenä painopistealueena ovat korkeakouluopiskelun mahdollistavan kielitaidon vahvistaminen ja itsenäisen, tutkivan opiskelutavan omaksuminen. [3] Maahanmuuttajan kasvu kielitaitoiseksi, korkeakoulutasoiseksi osaajaksi edellyttää näihin taitoihin kasvamiseen tukea. Maahanmuuttajaa ei saa jättää yksin selviytymään opinnoista suomen kielellä.

Lähteet

1. [Kurahila, S. & Lehtimaja, I. 2019. Ammattikielen tilanteisuus kielenoppimisen haasteena. Teoksessa L. Kotilainen, S. Kurhila & J. Kalliokoski \(toim.\) Kielenoppiminen luokan ulkopuolella. Helsinki: SKS, 143–171.](#)
2. [Kosonen, R. 2016. Ammattikorkeakoulusta valmistuvan opiskelijan työssä tarvitsema kielitaito ja sen arviointi Saimaan ammattikorkeakoulussa. Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 66. Hakupäivä 29.4.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7055-32-8%20%28PDF%29>](#)
3. [Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi. Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:1. Hakupäivä 1.6.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-613-3>](#)

YHTEENVETO

Kosonen Katri

Oulun ammattikorkeakoulu on yksi valtakunnallisista SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) -korkeakouluista, johon kuuluu ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä korkeakoulutuksen kehitystyö maahanmuuttajakohderyhmän erityispiirteet huomioiden. Toiminnan kehittämisessä on tärkeässä roolissa ovat hankkeet, joista hyvänä esimerkkinä on ESR-rahoitteinen MAIKO (Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun). Hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin avoimen ammattikorkeakoulun polkuopintoihin erillisvalinta sekä alkuvaiheen opintojen ja suomen kielen tuki maahanmuuttajaopiskelijoille. Näillä toimenpiteillä vastattiin maahanmuuttajataustaisten hakijoiden haasteeseen päästä ja menestyä suomenkielisissä korkeakouluopinnoissa.

Erillisvalinta toteutettiin kolmelle alalle: sairaanhoito, sosiaaliala ja liiketalous. Opiskelijoille tarjottiin suomen kielen tukea yhteisissä verkkotapaamisissa ja jokaiselle ryhmälle erikseen suunnitelluissa tukipajoissa. Tuki muuntui yleisestä yksilölliseen kunkin opiskelijan tarpeiden mukaan, ja mukana olivat kaikki kielen osa-alueet: puhuttu, kuultu, luettu ja kirjoitettu suomen kieli.

Erillisvalinnan kautta opintoihin valitut maahanmuuttajat saivat säännöllistä ohjausta myös substanssialoillaan. Viikoittaisten tukipajojen tavoitteena oli tukea opiskelijoiden oppimisprosessia, seurata heidän jaksamistaan ja työkuormaansa sekä auttaa substanssiaiheissa. Tukitoimilla haluttiin myös varmistaa sitoutuminen ja motivaatio koko lukuvuoden opintojen suorittamiseen ja varmistaa riittävät valmiudet ammattikorkeakouluopintoihin. Ohjaus toteutettiin pääosin ryhmäohjauksena. Kaikki opiskelivat tavoitteellisesti. Huoli opintojen keskeyttämisestä oli turha.

Sairaanhoidon opiskelijavalinnoissa korostuivat opiskelijoiden suullisen ja kirjallisen kielitaidon lisäksi soveltuvuus terveysalalle ja ymmärrys sairaanhoitajan työstä suomalaisessa palvelujärjestelmässä. Opintojen edetessä tukipajoissa vahvistettiin opiskelijoiden valmiuksia käytännön hoitotyön tilanteisiin.

Sosiaalialan tukipajoissa keskiössä olivat sosiaalialan käsitteet, palvelujärjestelmän ymmärtäminen ja teorian soveltaminen. Ohjaukset toteutettiin ryhmissä ja yksilöllisesti huomioiden s2-tuki.

Liiketalouden alalle valituilla opiskelijoilla oli aikaisemmin hankittua alan koulutusta ja työkokemusta, joten tukipajoissa painottuivat liiketalouden termit suomeksi. Lisäksi opiskelijoiden toiveesta järjestettiin erillinen juridiikan tukipaja. Termien ja suomalaisen oikeusjärjestelmän käsittely oli tärkeää, jotta opiskelijat pystyivät ymmärtämään juridisia kokonaisuuksia.

Maahanmuuttajaopiskelijat näyttäytyivät positiivisina ja aktiivisina opiskelijoina, joilla oli hyvä motivaatio korkeakoulutukseen. Luotu erillisvalinta oli monelle ainoa mahdollisuus päästä opiskelemaan haluamaansa alaa. Onkin tärkeää, että Oulun ammattikorkeakouluun rakentuu tarkoituksenmukainen koulutuspolku korkeakoulutuksesta kiinnostuneille maahanmuuttajille.

MAIKO – (Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakouluun) -hanke

Päätoteuttaja: Oulun ammattikorkeakoulu Oy

Toiminta-aika: 1.8.2018–31.12.2020

Rahoittaja: ESR

Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan tukitoimia, jotka edesauttavat maahanmuuttajien integroitumisessa korkeakoulu- ja yliopistotasoihin opintoihin.

Hankkeen tavoitteena on lisätä aliedustettujen ryhmien korkeakoulu- ja yliopistotasoihin tutkinto-opintoihin kiinnittymistä tulevaisuudessa. Tätä edesauttamaan hankkeeseen on suunniteltu kolme työpakettia:

- Työpaketti 1 sisältää koulutuskokeiluja korkea-asteelle, koska maahanmuuttajilla ei ole aina selkeää käsitystä sopivasta koulutusalaista, suomalaisesta korkeakoulujärjestelmästä tai korkeakouluopiskelun vaatimuksista.
- Työpaketissa 2 luodaan tukitoimimalli, koska haasteena on maahanmuuttajien kiinnittyminen tutkintoon johtaviin koulutuksiin sekä opinnoissa eteneminen. Maahanmuuttajilla on jo lähtömaasta hankittua osaamista, mutta he eivät tiedä itse, miten osaamista voisi kuvata ja miten sitä voi hyödyntää suomalaisessa koulutusjärjestelmässä tai työelämässä.
- Työpaketissa 3 vastataan tähän haasteeseen suunnittelemalla prosessia osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen.

Metatiedot

Nimeke: Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja

Tekijä: Kosonen, Katri (toim.)

Aihe, asiasanat: korkeakouluopetus, korkeakouluopiskelu, maahanmuuttajat, tukeminen, tukimuodot

Tiivistelmä: Oulun ammattikorkeakoulu on nimitetty maahanmuuttajien vastuukorkeakouluksi Pohjois-Suomen alueelle. Tähän SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland) -rooliin kuuluu maahanmuuttajien korkeakoulutukseen liittyvä kehitystyö valtakunnalliset linjaukset huomioiden. Yhtenä kehitystyön osa-alueena on ollut suunnitella ja toteuttaa realistisia koulutuspolkuja maahanmuuttajien kielitaito huomioiden.

Tämä mahdollistui ESR-rahoitteisella MAIKO – Maahanmuuttajien integrointimalli korkeakeakouluun -hankkeella (1.8.2018–31.12.2020), jossa suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia tukitoimia edesauttamaan maahanmuuttajien integroitumista korkeakoulutasoihin opintoihin. Pilottialoina olivat sairaanhoito, sosiaaliala ja liiketalous, joihin suunniteltiin ja toteutettiin avoimen polkuopintoihin verrattavissa oleva erillisvalinta maahanmuuttajataustaisten hakijoiden kielitaitotaso huomioiden. Korkeakoulutasoisissa opinnoissa kielitaidon on oltava riittävän hyvä kaikilla kielen osa-alueilla. Erillisvalinnan lisäksi maahanmuuttajataustainen hakija tarvitsee substanssialan ja suomen kielen tukea erityisesti opintojen alkuvaiheessa integroituaan hyvään opintomenestykseen.

MAIKO-hankkeessa rakennettiin pilottialoille ensimmäisen vuoden tukimalli, joka toteutettiin tukipajatyypisesti S2-opettajan tai substanssialojen asiantuntijoiden vetäminä. Tämäntyyppinen opintojen tuki osoittautui erittäin tärkeäksi erityisesti asiantuntijatasoisen suomen kielen kehittymisen kannalta. Tästä osoituksena kaikki erillisvalinnalla MAIKO-ryhmään valitut opiskelijat saivat suoritettua vaaditun määrän opintoja ja siirtyivät toisen vuoden tutkinto-opiskelijoiksi.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2020-11-16

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-202-6>

Kieli: suomi

ISBN: 978-951-597-202-6

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: CC BY-NC-ND 4.0

Näin viittaat tähän julkaisuun

Kosonen, K. (toim.) 2020. Oulun ammattikorkeakoulun mallilla maahanmuuttajat kohti sairaanhoitajan, sosionomin ja tradenomin tutkintoja. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 89. Hakupäivä xx.xx.xxxx. <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-202-6>.